

IV SA/Wa 1591/05 - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

LEX nr 196336

Wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

z dnia 25 stycznia 2006 r.

IV SA/Wa 1591/05

TEZA aktualna

Uchwała Rady Państwa nr 5/58 z dnia 23 stycznia 1958 r. w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na stały pobyt do państwa Izrael (niepublikowana) w stosunku do osób, które podania o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego złożyły po jej podjęciu, nie stanowiła zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego, ze skutkiem utraty tego obywatelstwa. W stosunku do podań złożonych po jej podjęciu, mogła zatem być traktowana jedynie jako przyrzeczenie udzielenia zezwolenia na zmianę obywatelstwa.

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia WSA Wanda Zielińska-Baran.

Sędziowie WSA: Małgorzata Małaszewska-Litwiniec (spr.), Asesor Agnieszka Wójcik.

Protokolant: Piotr Jędrasik.

Sentencja

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 stycznia 2006 r. sprawy ze skargi Benjamina R. na decyzję Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z dnia 24 czerwca 2005 r. w przedmiocie odmowy potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego

- 1) uchyla zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję organu pierwszej instancji,
- 2) orzeka, że zaskarżona decyzja nie podlega wykonaniu do czasu uprawomocnienia się niniejszego wyroku,
- 3) zasądza od Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców na rzecz skarżącego Benjamina R. kwotę 340 (trzysta czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego

Uzasadnienie faktyczne

Zaskarżoną do Sądu Administracyjnego decyzją z dnia 24.06.2005 r. Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców utrzymał w mocy decyzję Wojewody Dolnośląskiego z dnia 24.06.2005 r., odmawiającą wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego przez Benjamina R., syna Abrahama i Simy.

W uzasadnieniu swej decyzji Wojewoda Dolnośląski podkreślił, że w aktach archiwalnych IPN we Wrocławiu znajdują się podania rodziców Benjamina R., skierowane do Rady Państwa, o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego, w związku z wyjazdem na pobyt stały do Izraela. Rodzice wnioskodawcy w dniu 18.04.1959 r. otrzymali stosowne dokumenty podróży - przy czym w dokumencie matki figurował wnioskodawca - i w terminie ich ważności wyjechali na pobyt stały do Izraela. Z tego względu, w przekonaniu organu, spełnili warunki wynikające z uchwały nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23.01.1958 r., bowiem opuścili PRL udając się na pobyt stały do Państwa Izrael, zwrócili się o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego, uzyskali dokumenty podróży, a zezwolenie rozciągnęło się na dzieci pozostające pod władzą rodzicielską rodziców. Przy czym jak podkreślił Wojewoda, w praktyce osobom występującym o zmianę obywatelstwa polskiego na izraelskie nie wydawano indywidualnych zezwoleń w tym przedmiocie, rolę zezwolenia pełniła uchwała nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23.01.1958 r.

W odwołaniu pełnomocnik skarżącego stwierdził, że oczekiwał decyzji pozytywnej, zaś odmowa poświadczenia posiadania obywatelstwa polskiego powinna być poprzedzona decyzją o utracie obywatelstwa polskiego, wydaną przez Radę Państwa, a taka nie została wydana. Natomiast samo wydanie dokumentu podróży w oparciu o uchwałę nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23.01.1958 r., nie zastępuje w jego przekonaniu takiej zgody Rady Państwa na zmianę obywatelstwa, która winna mieć charakter indywidualnego rozstrzygnięcia.

Organ odwoławczy utrzymując w mocy kwestionowaną decyzję Wojewody Dolnośląskiego zaznaczył, że istotnie podstawę prawną wydania rodzicom Benjamina R. dokumentu podróży, stanowiła uchwała Rady Państwa nr 5/58 z dnia 23.01.1958 r. o zezwoleniu na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na pobyt stały do Państwa Izrael. Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców wskazał przy tym na art. 11 ustawy z dnia 8.01.1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25 ze zm.), z którego wynikało, że obywatel polski tracił obywatelstwo w razie jednoczesnego uzyskania zezwolenia władzy polskiej na jego zmianę oraz nabycia obywatelstwa obcego, a zezwolenie takie udzielone rodzicom rozciągało się na dzieci pozostające pod władzą rodzicielską tych rodziców. Następnie organ odwoławczy wywiódł, że Rada Państwa posiadała kompetencje władcze i prawotwórcze, stąd do prowadzonych przez nią postępowań nie stosowano zarówno przepisów k.p.a., jak i rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 22.03.1928 r. o postępowaniu administracyjnym. Do innych funkcji przewidzianych dla niej w ustawach należało m.in. uprawnienie do decydowania w sprawach nadania i utraty obywatelstwa polskiego, na mocy art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8.01.1951 r. o obywatelstwie polskim. Przyznał, że przedmiotowa uchwała nie była publikowana, ale i nie musiała podlegać publikacji. Z tego względu w przekonaniu organu odwoławczego Benjamina R. spełnił wszystkie przesłanki skutkujące utratą obywatelstwa polskiego.

W skardze pełnomocnik skarżącego Benjamina R. podniósł, że jego mocodawca będąc małoletnim nie mógł nabyć obcego obywatelstwa, gdyż nie uzyskał stosownego zezwolenia władz polskich, które byłoby skuteczne wobec małoletniego, na zmianę obywatelstwa, a wobec tego nie utracił i nie został pozbawiony obywatelstwa polskiego. Podkreślił, iż przez organy orzekające w tej sprawie nie została wskazana data utraty obywatelstwa polskiego przez jego rodziców jak i przez samego małoletniego, a jedynie data nabycia obywatelstwa

izraelskiego. Polemizuje także z poglądem przedstawionym przez organy obu instancji, iż wystarczało generalne zezwolenie na zmianę obywatelstwa zawarte w przedmiotowej uchwale z 1958 r. oraz łączne spełnienie warunków z art. 11 1 ustawy z dnia 8.01.1951 r. o obywatelstwie polskim.

W odpowiedzi na skargę Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji i wniósł o jej oddalenie

Uzasadnienie prawne

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie, jakkolwiek z innych przyczyn niż w niej podniesione.

Uprawnienia wojewódzkich sądów administracyjnych, określone przepisami m.in. art. 1 § 1 i § 2 ustawy z dnia 25.07.2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269) oraz art. 3 § 1 ustawy z dnia 30.08.2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) sprowadzają się do kontroli działalności organów administracji publicznej pod względem zgodności z prawem, tj. kontroli zgodności zaskarżonego aktu z przepisami postępowania administracyjnego, a także prawidłowości zastosowania i wykładni norm prawa materialnego.

Dokonując kontroli zaskarżonej decyzji w tym zakresie stwierdzić należy, że samo oświadczenie strony, iż wnosi o zmianę obywatelstwa polskiego w związku z wyjazdem na pobyt stały do Izraela, nie było wystarczającą przesłanką do utraty obywatelstwa polskiego. Niezbędna była zatem zgoda (zezwoenie właściwego organu). Uchwała nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23.01.1958 r. odnosiła się wprost do osób, które złożyły już prośbę na zmianę obywatelstwa polskiego i opuściły Polskę udając się na pobyt stały do Izraela, to że nie wymienione są w niej z imienia i nazwiska nie przesądza o tym, że uchwała ta stanowiła podstawę do zmiany obywatelstwa polskiego, a przez to jego utraty, z uwagi na stosowny wniosek Prezesa Rady Ministrów skierowany do Rady Państwa w tym przedmiocie. Jakkolwiek zatem w świetle ustawy z 1951 r. o obywatelstwie polskim przyjąć można, iż uchwała nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23.01.1958 r. odnosiła się do szerokiego kręgu osób (adresatów nieokreślonych z imienia i nazwiska), których charakteryzowało posiadanie istotnych cech wyróżniających, to jednak nie można przyjąć, że zezwolenie takie mogło dotyczyć wniosków jeszcze nie złożonych i mieć charakter generalnej zgody udzielanej na przyszłość. Uchwała taka, w stosunku do podań złożonych po jej podjęciu, mogła zatem być traktowana jedynie jako przyrzeczenie udzielenia zezwolenia na zmianę obywatelstwa (por. wyrok NSA z dnia 14.10.2005 r., sygn. akt II OSK 267/05).

Nie każde więc nabycie obywatelstwa obcego skutkowało jednoczesną utratą obywatelstwa polskiego. Przedmiotowa uchwała Rady Państwa z 1958 r. w stosunku do osób, które podania o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego złożyły po jej podjęciu, nie stanowiła zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego, ze skutkiem utraty tego obywatelstwa.

Z przytoczonych przyczyn Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie na zasadzie art. 145 § 1 pkt 1 lit. a oraz art. 152 ustawy z dnia 30.08.2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) - orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 200 w zw. z art. 205 § 1 ustawy z dnia 30.08.2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.